

[Gunnar Fog-Petersen.]

1936. Efter hele sin Karakter er Lovforslaget et Forsøg paa at prøve noget nyt, paa at indvinde Erfaringer; men under saadanne Omstændigheder at sætte Lovens Løbetid til kun eet Aar kan ikke begrundes, thi de Erfaringer, der skal indvindes, kan kun indvindes paa længere Tid end et Aar.

Til § 1 har jeg en Indvending. Den kunde have været affattet tydeligere. Meningen med de sidste Linier er vel den, at der kan ydes et Tilskud, som dog skal udgøre et væsentlig mindre Beløb end det, der skønnes at ville blive sparet i Arbejdsløshedsunderstøttelse, til de Arbejdere, som faar Del i den øgede Beskæftigelse. Saaledes læser jeg det, men jeg maa tilstaa, at Paragraffen kan læses paa anden Maade.

Der staar i § 1, at det drejer sig om Virksomheder, som er i Stand til paa fyldestgørende Maade at godtgøre, at de kan skaffe øget Beskæftigelse uden derved at paaføre andre Konkurrence. Jeg vil gaa ud fra, at Ordet „Virksomhed“ i denne Lov tages i videst mulig Betydning. Virksomhed betyder efter almindelig dansk Sprogbrug en Forretning, men her kunde der jo være Tale om at give Tilskud til en, der satte saadanne Arbejder i Gang, selv om han ikke i almindelig Betydning af Ordet var Indehaver af en Virksomhed. Jeg tænker her paa Anlæg af private Veje, paa private Kloakeringsarbejder, paa Plantning af Skov, paa Anlæg af Haver, paa Anlæg af specielle Kulturer inden for Havebruget, som ikke hidtil har været dyrket i større Udstrækning, men som Afspærringspolitikken har skabt lønnende Muligheder for. Endvidere tænker jeg paa Anlæg inden for Landbrugsvirksomheder. Der var f. Eks. i sin Tid en stærk Bevægelse Landet over for at bygge Aglebeholdere. Man kom ikke saa vidt dengang ret mange Steder, at man tillige fik Møddingstederne gjort faste i Bunden. Hvis det kunde gennemføres, vilde det betyde en stor Besparelse af Kvælstof, som nu købes i dyre Domme fra Udlandet, og en Landmand, som vilde foretage et saadant Anlæg og kunde godtgøre, at han derved skabte Merbeskæftigelse i væsentlig Grad, burde kunne faa Tilskud. Ingen Konkurrence skabes herved, som kan genere. Og hvor det drejer sig om private Veje, privat Kloakering og Plantninger, kan hele Tilskuddet oven i Købet gaa til Arbejdsløn, om det forlanges, hvortil kommer den Fordel, at der skabes Grundværdier derved, som Samfundet kan tage forøget Skat af. Jeg gaar altsaa ud fra, at Ordet „Virksomhed“ skal tages i videst muligt Omfang.

Gør man dette, vil der paa mangfoldige Omraader kunne skabes Merbeskæftigelse af værdifuld Art for dem, der beskæftiges, for dem, der faar Arbejdet udført, og for det Samfund, hvori Arbejdet udføres. Det er ikke min Hensigt at forsøge paa at faa ændret ved Lovforslaget. Det er brugeligt til at udføre det, jeg her har antydet, som det er; og jeg skal anbefale det til hurtig Vedtagelse her i Tinget.

Socialministeren (Steincke): Jeg takker de tre ærede Ordførere, som har sluttet sig til Forslaget. Jeg vil gerne til den ærede Ordfører for Venstre (Stensballe) sige, at jeg naturligvis er enig med ham i, at der er en Række Vanskeligheder ved at gennemføre en Lov af denne Art. Det er vi alle klar over, men medfører det ikke ogsaa Vanskeligheder eller Ulemper for Samfundet at have Tusinder og atter Tusinder af arbejdsløse gaaende? Der er altid ved Lovgivning i disse Krisetider Spørgsmaal om større eller mindre Onder, i hvert Fald saa længe Rigsdagspartierne ikke er enige om en Erhvervs politik, der i langt højere Grad end den nuværende er i Stand til at afskaffe Arbejdsløshed. Jeg ser saadan paa det, at saa længe dette ikke er Tilfældet — hvis det overhovedet er muligt, at det kan ske —, saa længe er det bl. a. ogsaa Socialministerens Pligt at forsøge enhver Udvej til at fremskaffe Beskæftigelse i Stedet for at udbetale Arbejdsløshedsunderstøttelse, og jeg ved da adskillige Landbrugere; ogsaa adskillige Landbrugere inden for den høje Rigsdag, der i Modsætning til den ærede Ordfører for Venstre (Stensballe) har sagt til mig: Hvis vi i disse Aar havde haft en Lov af denne Karakter og ikke var alt for bange for at bruge den, vilde det have været muligt at holde en Masse Arbejdskraft ved Landbruget, som nu paa Grund af Forholdenes uheldige Udvikling har maattet drage bort og trække ind til Byerne for før eller senere at ende i Understøttelsen. Det viser sig da ogsaa, at man i andre Lande ikke er saa bange for Vanskelighederne, som det synes mig, at den ærede Ordfører for Venstre er, og at man f. Eks. i Frankrig gennemfører en Lovgivning af denne Art i langt videre Omfang, i samme Omfang, som jeg oprindelig havde tænkt mig, idet den franske Arbejdsminister ved et Dekret af 29. Januar i Aar er blevet bemyndiget til foreløbig i 1 Aar at indbetale til Arbejdsgivere, som antager arbejdsløse Personer, den Statsunderstøttelse, der vilde tilkomme disse Personer som arbejdsløse. Det er jo